

A tárlat tizenhat kölcsönkapott darabját Braille írással a vakok számára is olvashatóvá tették

A Párkányi Városi Galéria különleges kiállítással örvendeztette meg látogatóit. A tárlat tizenhat kölcsönkapott darabját Braille írással a vakok számára is olvashatóvá tették

A Párkányi Városi Galéria különleges kiállítással örvendeztette meg látogatóit. A Budapesti Szépművészeti Múzeum nagy visszhangot keltett hellenisztikus, római kori és késő antik keresztény művészetet bemutató tárlatának tizenhat kölcsönkapott darabját ugyanis Braille írással tették olvashatóvá, illetve speciális szövegmondó (tárgyleíró) berendezésekkel élvezhetővé a gyengén látók és a vakok számára is.

A kopt művészet Egyiptom késő antik és korai bizánci keresztény művészetének hagyományos elnevezése. Pontos társadalmi összefüggései, legfontosabb korszakai, a földközi-tengeri térség egykorú régióinak művészetéhez való viszonya egészében véve mindmáig homályban maradt. Éppen ezért a száznegyvennyolc, mintegy másfél ezer éves tárgyból álló budapesti – s a darabszámot illetően jóval szerényebb, ámde éppen olyan értékes párkányi – anyag nem a művészettörténet valamely már klasszikusnak elismert korszakának keresztmetszetét villantja fel, hanem csupán most kezdi megtalálni az őt illető helyet az európai művészeti hagyományban. A koptok emlékanyagának kutatói a feltárt leletek kapcsán évtizedes vitákat folytattak arról, hogy vajon az építészeti faragványok, textilmaradékok, agyagedények, figurális csontfaragványok vagy éppen funkcionális tárgyak – gyermekjátékok az önálló művészet, vagy „csupán” a népművészet kategóriájába tartoznak. Török László akadémikus, az egyiptomi kopt műveltség világszerte számon tartott kutatója, a budapesti tárlat főkurátora szerint a legutóbbi időben ezt a megközelítést merőben új értékelés kezdi felváltani. „A kopt művészet új, nagyobb távlatú és kiegyensúlyozottabb megnyilvánulása az egyetemes kultúrának, így mindenképpen a mai európai kultúrhistoria egyik, nem jelentéktelen előképe. A célkitűzés: bemutatni azokat a mestereket és műhelyeket, akik magukban hordták a kor művészeti inspirációinak ismeretét; az egyiptomi talajból, és a különálló hagyományokból fakadó antik-összmunkát.”

A dolog pikantériája, hogy a régészek a fáraók Egyiptomának tárgyi emlékei után kutatva az ásatások során a későbbi, ezért értelemszerűen a fáraonikus leletek fölött talált kopt tárgyakat hosszú időn át rendszerint félretették, figyelmen kívül hagyták. A kairói Kopt Múzeumot 1908-ban alapították (a nálunk kiállított tárgyak egy része onnan, valamint az Alexandriai Múzeumból származik), de ma már Egyiptom számos más múzeumában is látható önálló kopt kiállítás. A Párkányi Városi Galéria tárlatának kurátora Kun Zsuzsa művészettörténész. A válogatott leletek között található egy aranyozott női múmiamaszk az i. sz. első század első feléből, egy kislány stukkóval bevont múmiapólyája a második század végéről, agyag-és terrakottaszobrocskák, felnőtt tunika (5-6. század), a szoptató aziszt ábrázoló fogadalmi szobrocska (kései 5. század), különféle női alakok, festett asztali amfora női büsztökkel (6. század), miniatűr edény és csontfaragványok, valamint egy fából készült kerek játéklovacska.

CSEPÉCZ SZILVIA